

Suthira Swavalambi Krushiya Hadiyalli Sirisamrudhi, Kannada Monthly

RNI Reg No.: KARKAN / 2014 / 59742, Volume 2, Issue 8, 1 July 2016, Rs. 20/-

Published at Tiptur, Tumkur District, Karnataka State.

ಸುಸ್ಥಿರ ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಕೃಷಿಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸಿರಿಸಮೃದ್ಧಿ

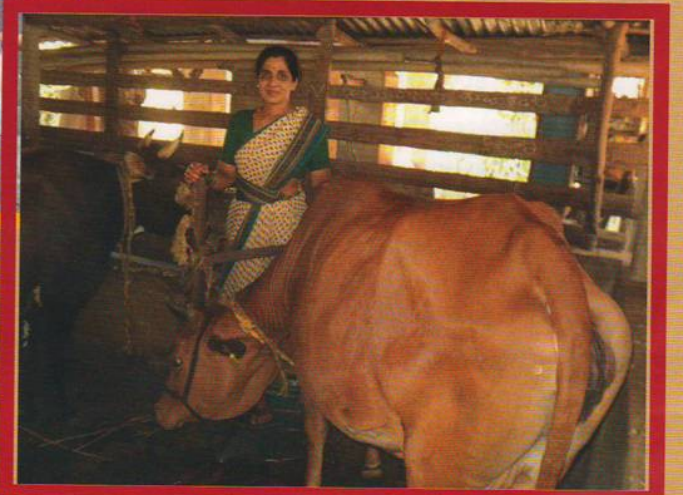
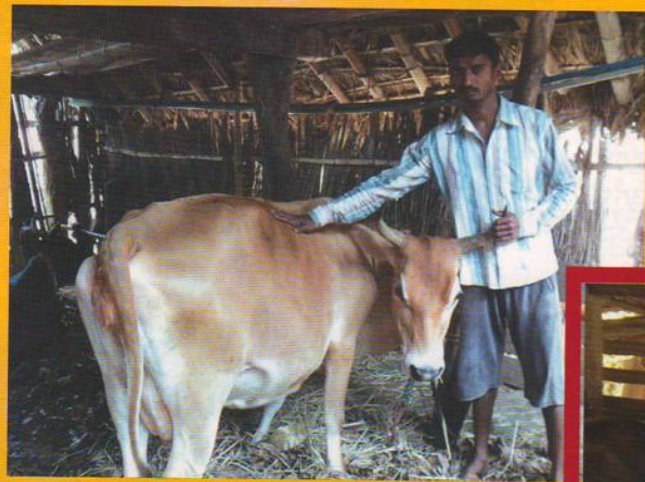
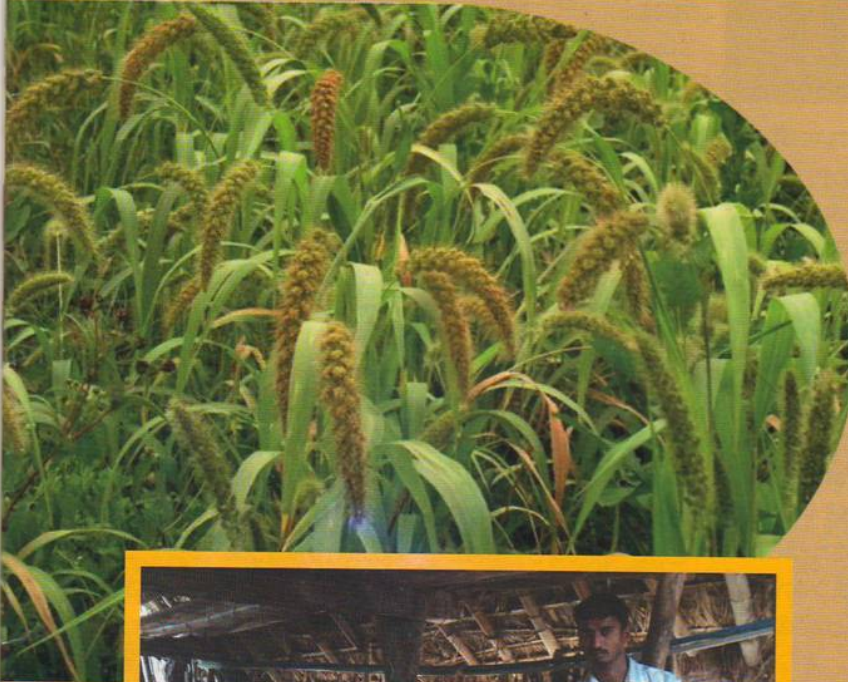
ಸಂಪುಟ 2 ಸಂಚಿಕೆ 8

1 ಜುಲೈ 2016

ರೂ. 20.00

ಕನ್ನಡ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆ, ಪುಟಗಳು 36, ಪ್ರಕಟಣೆ ದಿನಾಂಕ 1, ಜುಲೈ 2016, ಸ್ಥಳ: ತಿಪಟೂರು, ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ

ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳು
ಬರಗಾಲದ
ಮಿತ್ರರು

ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ
ಕೈಜೋಡಿಸಿದ ಟಿ.ಎಸ್.ಎಸ್

“ಮಲೆಯಾತ್ರಿಕ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಗಳು”

ಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ: ಡಾ. ಅಶೋಕ ಪಾತೇನವರ

ಕೃಷಿಯು ಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಉಪಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಮನುಷ್ಯ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡು ಬಂದ ಕಸಬು. ಕಾಲ ಬದಲಾದಂತೆ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸಾಕಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಈಗ ಸಾವು ಆಧುನಿಕ ಕೃಷಿ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಿಸಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಆದರೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಕ್ಷೀಣಿಸಿವೆ. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಮತೋಲನದಲ್ಲಿ ಏರು ಪೇರುಗಳಾಗಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರಮಾಣ, ಭೂಮಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶದ ಅವಧಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಆರಿಸಬೇಕು. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ತೇವಾಂಶ ಇರುವಾಗಲೇ ಮಾಗುವಂತಹ ಬೆಳೆ ಮತ್ತು ತಳಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಆಯ್ಕೆಯು ಆಯಾ ವರ್ಷದ ಮಳೆಗಾಲದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿರಬೇಕು. ನಿಶ್ಚಿತ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸದೆ ಹವಾಮಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬೆಳೆ ಮತ್ತು ತಳಿಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಅದಲ್ಲದೆ ಒಂದೇ ಬೆಳೆಗಿಂತ ಮಿಶ್ರ ಅಂತರ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದೇ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ಆಗುವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹಾನಿಯನ್ನು ಮಿಶ್ರ ಅಥವಾ ಅಂತರ ಬೆಳೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಬೆಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಈ ಹವಾಮಾನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವಂತಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು (ಮಣ್ಣು, ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ, ಬೆಳಕು ಇತ್ಯಾದಿ) ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಆದಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವಂತಿರಬೇಕು. ಅಂಥ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಗಳು ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವಂತಹ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ, ಅಕ್ಕಿ, ಕಡಲೆ, ಎಣ್ಣೆಕಾಳು, ನಾರಿನ ಬೆಳೆ, ಉರುವಲು ಕಟ್ಟಿಗೆ, ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವಂತಹ ಮೇವು ಮುಂತಾದವನ್ನು ಕೊಡುವಂತಾಗಿರಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಬೆಳೆ ಮತ್ತು ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡದೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಇಲ್ಲವೇ ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ರೈತರು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡದೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯ. ಈ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬಳಸದೇ ಇರುವುದರಿಂದ, ಅವು ಪೋಲಾಗುವದರೊಂದಿಗೆ ಅಂತಹ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಇಳುವರಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕಡಿಮೆ ಆಳದ ಕಪ್ಪು ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಆಶ್ರಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ (ಮುಂಗಾರು) ಒಂದೇ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಇಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕೋಬರದಿಂದ ಮೇ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಭೂಮಿ ಪಡ ಬಿಡುವರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರೂ ಸಹ ಅವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಆದಾಯ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ

ಕುಟುಂಬದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅದರಂತೆ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಆಳದ ಕಪ್ಪು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂಗಾರು ಬೆಳೆ ಯೋಜನೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಮುಂಗಾರು ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯದೇ ಹಾಗೆಯೇ ಹರಗಿ ಸ್ವಚ್ಛ ಇಡುವರು. ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದ ಮಣ್ಣಿನ ಪ್ರಕಾರ, ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆ, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನೀರು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ, ಹವಾಗುಣ, ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆ, ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣ, ಕನಿಷ್ಠ ಗರಿಷ್ಠ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಮತ್ತು ಆದ್ರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಮೇಲೆ ನಮೂದಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಬೆಳೆಗಳ ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ.

ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪನ್ನ ಹಾಗೂ ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲು ಕಾರಣಗಳು

ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಬೆಳೆ ಹಾಗೂ ತಳಿಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸದೇ ಇರುವುದು, ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ರಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು ಉಪಯೋಗ, ಸರಿಯಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಸಾಗುವಳಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಕೊರತೆ, ಅಸಮರ್ಪಕ ನೀರಾವರಿ, ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು, ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯದೆ ಇರುವುದು, ಅಥವಾ ಬಹುಬೆಳೆಯ ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದೇ ಇರುವುದು, ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪನ್ನ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು. ಅಲ್ಲದೇ ಅಸಮರ್ಪಕ ನಿರ್ವಹಣೆಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತತೆಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಸವಳು ಮತ್ತು ಜವಳು ಮಣ್ಣಿನ ಭೂಮಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ಏರುತ್ತಿದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶ ಅಥವಾ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಬೆಳೆಗಳ ಯೋಜನೆ ಅಳವಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸುವಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಭೂಪ್ರದೇಶದ ಎತ್ತರ, ತೇವಾಂಶ ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಮಾಣ, ಹವಾಗುಣ, ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣ, ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣ, ಕಾಲುವೆ ಅಂದರೆ ನದಿ, ಹಳ್ಳ, ಬಾವಿ, ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ, ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ (ಫಾರ್ಮ್ ಪಾಂಡ್) ಇವುಗಳಿಂದ ಸಿಗುವ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಬೆಳೆಗಳ ಮಾರಾಟದಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಸಿಗುವ ಬೆಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಯೋಚಿಸಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಬೆಳೆ ಯೋಜನೆ ಹಾಕುವುದು ಲಾಭಕರ ಮತ್ತು ಅನುಕೂಲಕರ. ಈ ಬೆಳೆಗಳ ಯೋಜನೆ ಜೊತೆಗೆ ಜೋಡು ಉಪಕಸುಬುಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ, ರೇಷ್ಮೆ ಉದ್ಯಮ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ, ಹಂದಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ, ಎರೆಹುಳು ತಯಾರಿಕೆ, ಕುರಿ ಅಥವಾ ಆಡು ಸಾಕಾಣಿಕೆ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಸೂಕ್ತವಾದ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದರಿಂದ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ರೈತನ ಜೀವನೋಪಾಯ ವೃದ್ಧಿಸುವ ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಸಿ ರೈತ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಪಡೆದು ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತತೆ ಕಾಪಾಡುವುದು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕೃಷಿ

ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಗಳು

ಮುಂಗಾರು ಜೋಳ, ಸಜ್ಜೆ, ಶೆಂಗಾ, ಹತ್ತಿ ಮತ್ತು ದ್ವಿದಳ ಬೆಳೆಗಳು ಮುಖ್ಯ ಮುಂಗಾರು ಬೆಳೆಗಳು. ಬಿತ್ತನೆಗೆ ನವಣೆ, ಸಜ್ಜೆ ಮತ್ತು ರಾಗಿ ಮುಂತಾದ ತೃಣ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಹಿಂಗಾರು ಜೋಳವು ತೇವಾಂಶ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಇರುವ ಮಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿದೆ. ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಮತ್ತು ತಂಬಾಕು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳು. ಹಿಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ ಗೋಧಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಕೃಷಿ ಸಲಹೆಗಳು

1. ಎಪ್ರಿಲ್ - ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಳೆಯಾದಲ್ಲಿ
 - ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳ, ಅಲಸಂದಿ, ಹೆಸರು ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿ
 - ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಸಸಿಮಾಡಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ
2. ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಳೆಯಾದಲ್ಲಿ
 - ಮುಂಗಾರು ಜೋಳ ಅಥವಾ ಗೋವಿನಜೋಳ ಬಿತ್ತಿ
 - ಶೆಂಗಾ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಜೋಳ ಅಥವಾ ತೊಗರಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿ ಜೋಳದ ಬೆಳೆಗೆ ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಈರುಳ್ಳಿ ಅಥವಾ ಉಳ್ಳಾಗಡ್ಡಿ, ಕೊತಂಬರಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿ
 - ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಸಸಿಮಾಡಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ
 - ಜೂನ್ ಮಧ್ಯದೊಳಗೆ ಆಲೂಗಡ್ಡೆ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿ
 - ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳ ಅಥವಾ ಹಸಿರುಗೊಬ್ಬರದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿ
 - ತಂಬಾಕು ಸಸಿಮಾಡಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಅಥವಾ ಹಸಿರು ಗೊಬ್ಬರದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿ
 - ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಸಸಿ ನಾಟಿ ಮಾಡಿ
 - ಜುಲೈ ಮಧ್ಯದವರೆಗೆ ಗೋವಿನಜೋಳ ಬಿತ್ತಿ
3. ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಳೆಯಾದಲ್ಲಿ
 - ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಬೆಳೆಯ ಮಧ್ಯ ಹತ್ತಿ ಬೀಜ ಬಿತ್ತಿ
 - ಹತ್ತಿ ಬಿತ್ತನೆಯನ್ನು ಆಗಸ್ಟ್ ಮಧ್ಯದೊಳಗಾಗಿ ಮುಗಿಸಿ
 - ಶೆಂಗಾ ಬೆಳೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿ
 - ತಂಬಾಕು ಸಸಿಗಳನ್ನು ನಾಟಿ ಮಾಡಿ
4. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಳೆಯಾದಲ್ಲಿ
 - ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಜೋಳದ ಕೊಳೆ ಬಿಡಿ
 - ಮುಂಗಾರು ಜೋಳ ಅಥವಾ ಮೇವಿನ ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳದ ನಂತರ ಕುಸುಬೆ ಬೆಳೆ ಬಿತ್ತಿ
5. ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಳೆಯಾದಲ್ಲಿ
 - ಶೆಂಗಾ ಬೆಳೆಯ ನಂತರ ಹಿಂಗಾರಿ ಜೋಳ ಬಿತ್ತಿ
 - ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳ, ಜೋಳ ಮತ್ತು ಶೆಂಗಾ ನಂತರ ಕುಸುಬೆ ಬೆಳೆ ಬಿತ್ತಿ

- ಮುಂಗಾರು ಜೋಳ ಅಥವಾ ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳದ ನಂತರ ಕಡಲೆ ಬಿತ್ತಿ
- ಮುಂಗಾರು ದ್ವಿದಳ ಬೆಳೆಗಳು ಶೆಂಗಾ & ಆಲೂಗಡ್ಡೆ ನಂತರ ಗೋಧಿ ಬಿತ್ತಿ

ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಗಳು

1. ಹತ್ತಿ + ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ತೆಗೆದು ಸಾಲು ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಎರಡು ಸಾಲು ನಡುವೆ ಮೂರು ಸಾಲು ನಡುವೆ ಉಳ್ಳಾಗಡ್ಡಿ (60 X 120 X 60) ಬೋದು ಸಾಲು ಪದ್ಧತಿ.
2. ಹತ್ತಿ + ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ (1:1)
3. ಹತ್ತಿ + ಶೆಂಗಾ + ಹೆಸರು (1:2)
4. ಹತ್ತಿ + ಭತ್ತ (1:8)
5. ತೊಗರಿ + ಹೆಸರು (2:4)
6. ತೊಗರಿ + ಜೋಳ (3:3) ಅಥವಾ (2:4) ಅಥವಾ (1:2)
7. ತೊಗರಿ + ಸೊಯಾ ಅವರೆ/ಶೆಂಗಾ (2:4)
8. ತೊಗರಿ + ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳ (1:2)
9. ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಅಲಸಂದಿ+ಅಲಸಂದಿ (1:1 ಅಥವಾ 1:2)
10. ಗೋವಿನಜೋಳ + ಸೊಯಾ ಅವರೆ (1:2)
11. ಶೆಂಗಾ + ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ (2:1)
12. ಕಬ್ಬು+ಸೊಯಾಅವರೆ/ಕ್ಯಾಬೀಜ/ಗೋವಿನಜೋಳ(1:1)

ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಶೆಂಗಾ + ತೊಗರಿ (1:2) ಅಂತರ/ಮಿಶ್ರಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ತೇವಾಂಶ ಹಾಗೂ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯ ತೇವಾಂಶ ಹಾಗೂ ಮಳೆ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತ.

ಬಿತ್ತುವ ಪೂರ್ವ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ತೇವಾಂಶ ಮತ್ತು ಬಿತ್ತುವ ಸಮಯ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಳೆ ಬಂದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಆದರೆ ಬಿತ್ತುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ತೇವಾಂಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹಾಗೂ ಬಿತ್ತುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಂದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರ ಮಳೆ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಗೆ ಶಿಫಾರಿಸಿದ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು.

ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಬಹುಬೆಳೆ ಯೋಜನೆಗಳು

ಮಳೆ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಬೆಳೆ ಹಂಗಾಮಿನ ಅವಧಿ ಬೆಳೆಗಳ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ಮಳೆ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಬೆಳೆ ಹಂಗಾಮಿನ ಅವಧಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಬೇಸಾಯದಲ್ಲಿ ಇದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯ ಅದರಂತೆ ಹಿಂಗಾರು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗಳ ಮತ್ತು ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶದ ಲಭ್ಯತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ಮಳೆ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಗಳ / ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ ಆಯ್ಕೆ

ನೀರಾವರಿ ಆಶ್ರಿತ ಬಹುಬೆಳೆ ಯೋಜನೆಗಳು

ಮಳೆ ಪ್ರಮಾಣ (ಮಿ.ಮಿ)	ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳೆ/ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ
> 1200	ಭತ್ತ ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಬೆಳೆ ಬಹುಮಹಡಿ ಬೆಳೆಪದ್ಧತಿ.
1-1200	ಗದ್ದೆಯ ಭತ್ತ ದ್ವಿಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ.
1-1000	ರಾಗಿ, ಗೋವಿನಜೋಳ, ಸೋಯಾಅವರೆ, ತೊಗರಿ ಇತ್ಯಾದಿ. ಮತ್ತು ದ್ವಿಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ
1-800	ಜೋಳ, ಔಡಲ ಸೂರ್ಯಕಾಂತ, ಶೇಂಗಾ ಮತ್ತು ಅಂತರಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ
1-600	ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಮಡಿಕೆ, ಸಜ್ಜೆ, ತೃಣಧಾನ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಮತ್ತು ಒಂದೇ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ

ಬೆಳೆ ಹಂಗಾಮಿನ ಅವಧಿ ಮತ್ತು ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ ಆಯ್ಕೆ

ಬೆಳೆ ಹಂಗಾಮಿನ ಅವಧಿ	ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ
75 ದಿನಗಳು	ಬಹು ವಾರ್ಷಿಕ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಅಕ್ಕಡಿಕಾಳು, ತೃಣ ಧಾನ್ಯಗಳು ಒಂದೇ ಬೆಳೆ ಬೇಸಾಯ ಪದ್ಧತಿ
75-150 ದಿನಗಳು	ಒಂದೇ ಬೆಳೆ ಬೇಸಾಯ ಪದ್ಧತಿ (ಜೋಳ, ಗೋವಿನ ಜೋಳ, ಶೇಂಗಾಹತ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿ)
140-180 ದಿನಗಳು	ದಿನಗಳು ಮಿಶ್ರ / ಅಂತರ ಬೆಳೆಬೇಸಾಯ.
180 ದಿನಗಳು	ದ್ವಿಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಪ್ರಮಾಣ 600-800 ಮಿ.ಮಿ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬೆಳೆ ಹಂಗಾಮಿನ ಅವಧಿ 140 ದಿನಗಳು ಮೀರಿದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಆದಾಯವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು. ಮಳೆ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ಬೆಳೆಯಾದರೂ ರೈತರ ಕೈಗೆ ಸಿಗುವುದು. ಮಳೆ ಪ್ರಮಾಣ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಬೆಳೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಗಳ ಆಯ್ಕೆ ತಳಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ.

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಮುಂಗಾರು	ಹಿಂಗಾರು
1.	ಹೆಸರು / ಉದ್ದು	ಜೋಳ/ಕುಸುಬಿ
2.	ಸೋಯಾ ಅವರೆ	ಜೋಳ/ಗೋಧಿ/ ಕಡಲೆ
3.	ಶೇಂಗಾ	ಜೋಳ/ಕುಸುಬಿ
4.	ಆಲೂಗಡ್ಡೆ	ಕಡಲೆ /ಗೋಧಿ/ ಜೋಳ
5.	ಗೋವಿನಜೋಳ	ಕಡಲೆ/ ಕುಸುಬಿ
6.	ಭತ್ತ	ಕರೆ ಹೆಸರು /ಅವರೆ
7.	ಶಕ್ತಿಮಾನ ಜೋಳ	ಕುಸುಬಿ/ ಕಡಲೆ

ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿವಿಧ ವಲಯಗಳ ನೀರಾವರಿ ಬೇಸಾಯದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಬಹುದಾದ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯವಾದ ಬಹುಬೆಳೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಬಿ. ಮಲಪ್ರಭಾ ಜಲಶಯದ ಪ್ರದೇಶ

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಮುಂಗಾರು	ಹಿಂಗಾರು
1.	ಶಕ್ತಿಮಾನ ಜೋಳ	ಕುಸುಬಿ/ ಕಡಲೆ
2.	ಶಕ್ತಿಮಾನ ಗೋವಿನಜೋಳ	ಕುಸುಬಿ/ ಕಡಲೆ
3.	ಶಕ್ತಿಮಾನ ಸಜ್ಜೆ	ಕುಸುಬಿ/ ಕಡಲೆ
4.	ಶಕ್ತಿಮಾನ ಜೋಳ-ತೊಗರಿ	ಕುಸುಬಿ/ ಕಡಲೆ
5.	ಶೇಂಗಾ	ಗೋಧಿ/ ಹಿಂಗಾರಿ ಜೋಳ
6.	ಅಲಸಂದಿ	ಗೋಧಿ/ ಹಿಂಗಾರಿ ಜೋಳ

ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಿಂದ ಫೆಬ್ರವರಿವರೆಗೆ ನೀರು ಒದಗಿಸುವುದು ಇದ್ದಲ್ಲಿ

ಮುಂಗಾರು	ಹಿಂಗಾರು
1. ಅಲಸಂದಿ	ಹಿಂಗಾರಿ ಶಕ್ತಿಮಾನ ಗೋವಿನಜೋಳ/ ಮೆಕ್ಸಿಕನ್ ಗೋಧಿ / ಗೋವಿನಜೋಳ
2. ಹೆಸರು	ಹಿಂಗಾರಿ ಶಕ್ತಿಮಾನ ಗೋವಿನಜೋಳ/ ಮೆಕ್ಸಿಕನ್ ಗೋಧಿ/ ಗೋವಿನಜೋಳ
3. ಉದ್ದು	ಹಿಂಗಾರಿ ಶಕ್ತಿಮಾನ ಗೋವಿನಜೋಳ/ ಮೆಕ್ಸಿಕನ್ ಗೋಧಿ/ ಎಳ್ಳು
4. ರಾಗಿ	ಕಡಲೆ
5. ಹಸಿರು ಗೊಬ್ಬರದ ಬೆಳೆಗಳು	ಹತ್ತಿ/ಗೋಧಿ/ಹಿಂಗಾರಿಶಕ್ತಿಮಾನಜೋಳ

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ವಿಳಾಸ:

ಡಾ. ಅಶೋಕ ಪಾತೇನವರ

ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿ, ವಾಟರ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ರೀಸರ್ಚ್ ಸೆಂಟರ್
ಬೆಳವಟಗಿ - 582 208

ನವಲಗುಂದ ತಾಲೂಕು, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ